

ἀναλαβὼν τὴν ἐξερευνησὶν τῶν νοτίων χωρῶν, ἐφθάσε μάλιστα μέχρι τῆς 68° 51' καὶ ἀνεκάλυψε διαφόρους νήσους.

Τῷ 1835 ὁ ἄγγλος Κέμπ δὲν υπερέβη τὸν ἐξηκοστὸν ἔκτον παράλληλον. Τέλος περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1839, ὁ πλοίαρχος Μπέλλενου, ἐφθάσε μέχρι τῆς 77° 7' καὶ ἀνεκάλυψε τὰς νήσους, αἱ ὁποῖαι φέρουν τὸνομά του. Ἀνέφερα δὲ ἤδη, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς παρούσης διηγήσεως, τὴν τελευταίαν ἀμερικανικὴν ἀποστολήν, ὑπὸ τὸν Κάρλοιν Οὐίλλην, ὁ ὁποῖος ἔχων ὑπὸ τὰς διαταγὰς του τέσσαρα πλοῖα, ἐξέπλευσε μὲ σκοπὸν νὰ φθάσῃ εἰς τὸν νότιον πόλον.

Ἐκ τούτων ἐξάγεται, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὑπῆρχον ἀκόμη ἐπὶ τοῦ Ἀνταρκτικοῦ ἀνεξερεύνητα περισσότερα τῶν πέντε ἑκατομμυρίων τετραγωνικῶν μιλλίων. Ἐκ τῶν προτέρων ἐξερευνητῶν—ἐκτὸς τῶν ναυαγῶν τῆς Γ' ἀ ν α ς,—οὐδεὶς εἶχε προχωρήσῃ πέραν τοῦ 74ου παραλλήλου. Καὶ τώρα, ὁ Ἄ λ β ρ α ν ο ς ἐπρεπε νὰ υπερβῇ καὶ τὸν 83ον, ἂν ἤθελε νὰ σώσῃ τὸν Οὐίλλιαμ Γκὺ καὶ τοὺς ἀνθρώπους του!

Ὅρσειλος νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι ἀφ' ἧς στιγμῆς εὐρομεν τὸν νεκρὸν τοῦ Πάττερσον, ἡ φαντασία μου διετέλει εἰς διαρκῆ ἔξαψιν. Ἐνόμιζα ὅτι ἐβλέπα ἐνώπιόν μου τὰς μορφὰς τοῦ Ἀρθούρου Πῦμ καὶ τῶν συντρόφων του, ἐγκαταλειμμένων εἰς τὴν ἐρημίαν τοῦ Ἀνταρκτικοῦ. Καὶ βαθμηδὸν ἤρχισε νὰ με καταλαμβάνῃ ἡ ἐπιθυμία νὰ λάθω μέρος εἰς τὴν ἐπιχείρησιν, τὴν ὁποῖαν ἐσχεδίαζεν ὁ πλοίαρχος Λάν Γκὺ. Ἐπὶ τέλους, τίποτε δὲν με ἠνάγκαζε νὰ ἐπιστρέψω ἀμέσως εἰς Ἀμερικὴν. Ἄν ἡ ἀπουσία μου παρετεινέτο ἐπὶ ἕξ μῆνας, ἐπὶ ἔν ἔτος ἀκόμη, ὀλίγον μ' ἔμελεν. Ἐξ ἄλλου ἐπίστευα, ὅτι ὁ κυβερνήτης τοῦ Ἄ λ β ρ α ν ο υ, εὐχάριστος θὰ ἐπέδοκάμας τὸ σχέδιόν μου. Καὶ διατὶ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ με παραλάβῃ; Διατὶ νὰ μὴ θελήσῃ νὰ με ἀποδιβάσῃ εἰς τὴν νήσον Τσάλαλ, τῆς ὁποίας εἶχα ἀρνηθῆ τὴν ὑπαρξιν, νὰ μου δεῖξῃ ἐκεῖ τὰ συντρίμματα τῆς Γ' ἀ ν α ς, νὰ με θέσῃ ἐνώπιον τοῦ ἀδελφοῦ του Οὐίλλιαμ, ἐνώπιον τῆς ἀπτῆς, τῆς ἀναμφισβητήτου ἀληθείας; Τούτο δὲν θὰ ἦτο ἡ ὑπερτάτη ἰκανοποίησις δι' αὐτόν, ἂν ἐμάντευσε ὅτι πρὸς στιγμήν τὸν εἶχα ἐκλάβῃ ὡς παράφρονα;

Ὅπως δὲ πότε, δὲν ἤθελα νὰ λάθω ὀριστικὴν ἀπόφασιν, πρὶν νὰ μου δοθῇ εὐκαιρία νὰ συνομιλήσω μετὰ τοῦ πλοίαρχου. Ἄλλως τε, οὐδεὶς λόγος ὑπῆρχε νὰ σπεύσω. Μετὰ τὴν πρώτην ἐβδομάδα, καθ' ἣν ἔπνευσεν οὐριος ἀνεμος, διήλθομεν ἐν εἰκοσιτετράωρον ἄκρας νηνεμίας. Κατόπι ἐπνευσε νότιος. Ἐκ τούτου ἡ ταχύτης τοῦ Ἄ λ β ρ α ν ο υ ἐμειώθη σημαντικῶς, εἰς τὸ ἕξῃς δὲν ἦτο

δυνατὸν νὰ διασχίζωμεν ἑκατὸν μίλλια κατὰ εἰκοσιτέσσαρας ὥρας, ὅπως πρὶν. Καὶ ἡ διάρκειά τοῦ ταξιδίου μας θὰ ἐδιπλασιαζέτο τούλάχιστον.

Τὴν πρωῖαν τῆς 4 Ὀκτωβρίου ἡ κατὰστασις τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης μετεβλήθη ἐπαισθητῶς. Ὁ ἀνεμος ἐκόπασε, τὰ κύματα κατέπεσαν καὶ τὴν ἐπαύριον ἤρχισε πάλιν νὰ πνέῃ ἑλαφρὸς βορειοδυτικὸς ἀνεμος, εὐνοϊκώτατος. Οὕτως ἠλπίζαμεν πάλιν ὅτι ἐντὸς δέκα ἡμερῶν θὰ ἐβλέπαμεν τὰ βουνὰ τῆς Φαλλκλάνδης.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς 11 Ὀκτωβρίου μοι ἐδόθη τέλος ἡ ἐπιζητουμένη εὐκαιρία νὰ συνομιλήσω μετὰ τοῦ Λάν Γκὺ. Ἐκαθήμεν ἕξωθεν τοῦ ὑποστέγου, εἰς ὑψηλὸν μέρος, πλησίον τοῦ διαδρόμου, ὅταν ὁ πλοίαρχος—ὁ ὁποῖος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς κακοκαιρίας ἐμεινε κλεισμένος εἰς τὸν θαλαμίσκον του,—ἐξῆλθεν, ἐστρεψε τὰ βλέμματα πρὸς τὴν πρῦμνιν, καὶ προχωρήσας, ἔλαβε θέσιν πλησίον μου.

Δὲν ἔλαβα τὴν εὐχαρίστησιν νὰ συνομιλήσω μαζί σας, κύριε Ζώρλιγκ, ἀφότου ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν Τρίσταν-Δακούνας; μοι εἶπε.

Λυπαῦμαι πολὺ, κύριε πλοίαρχε, ἀλλὰ δὲν πταίω ἐγὼ, ἀπήντησα.

Σὰς παρακαλῶ πολὺ νὰ με συγχωρήσετε! ὑπέλαβεν ὁ Λάν Γκὺ. Φαντασθήτε πόσαι ἀσχολίαι καὶ φροντίδες μὲ βασανίζουν!.. Ἐχὼ νὰ διοργανώσω ὀλόκληρον ἐκστρατείαν... νὰ προῦπολογίσω τὰ πάντα... νὰ μὴ ἀφίσω τίποτε εἰς τὴν τύχην... Ἀλήθεια, κύριε Ζώρλιγκ, ἐξακολουθεῖτε ἀκόμη νὰ νομίζετε φανταστικὸν τὸ ταξίδιον τῆς Γ' ἀ ν α ς καὶ τὸ βιβλίον τοῦ Πέ ἀπλοῦν μυθιστόρημα;

Ὅχι, πλοίαρχε...

Δὲν ἀμφιβάλλετε πλεόν ὅτι ὑπῆρξεν Ἀρθούρος Πῦμ καὶ Δίρκ Πέτερς, καὶ ὅτι ζῆ ἀκόμη ὁ ἀδελφός μου Οὐίλλιαμ Γκὺ καὶ πέντε ἐκ τῶν συντρόφων του;

Τότε θὰ ἤμην ὁ δυσπιστότερος τῶν ἀνθρώπων, πλοίαρχε! Ὅχι, δὲν ἔχω πλέον καμμίαν ἀμφιβολίαν, καὶ ἡ μόνη μου εὐχὴ εἶνε νὰ σας βοηθήσῃ ὁ Θεὸς διὰ νὰ σώσετε τοὺς ναυαγούς τῆς Γ' ἀ ν α ς!

Θὰ καταβάλω πάντα ζῆλον, κύριε Ζώρλιγκ, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Παντοδυνάμου, θὰ ἐπιτύχω!

Ἐλπίζω, πλοίαρχε... ἢ μᾶλλον εἶμαι βέβαιος... καὶ ἂν θέλετε, μάλιστα, δύναμαι...

Μήπως συνομιλήσατε περὶ τούτων ὄλων μ' ἓνα κάποιον Γκλάς, ἀγγλόν, πρῶην δεκανέα, ὁ ὁποῖος αυτοκαλεῖται διοικητὴς τῆς Τρίσταν-Δακούνας; μὲ ἠρώτησεν ὁ πλοίαρχος, χωρὶς νὰ με ἀφήσῃ νὰ τελειώσω.

Μάλιστα, ὠμίλησα μαζί του, καὶ ὅσα μου εἶπεν ὁ ἀνθρώπος αὐτὸς δὲν συνέτειναν ὀλίγον εἰς τὸ νὰ μεταβάλουν τὰς ἀμφιβολίας μου εἰς βεβαίτητας.

Ὡστε λοιπὸν σὰς τὰ ἐπεβελαιώσε;

Μάλιστα... Ἐνθυμεῖται κάλλιστα τὴν Γ' ἀ ν α ν, ἡ ὁποία ἠγκυροβόλησε πρὸ ἐνδεκα ἐτῶν εἰς τὸν Φαλλκλούθειον ὄρμον τῆς Τρίσταν-Δακούνας.

Ἐνθυμεῖται καὶ τὸν ἀδελφόν μου;..

Βεβαίως; μοι εἶπεν ὅτι ἐγνώρισε προσωπικῶς τὸν πλοίαρχον Οὐίλλιαμ Γκὺ...

Καὶ ἔκαμε συναλλαγὰς μὲ τὴν Γ' ἀ ν α ν;

Ναί; ὅπως πρὸ ὀλίγου μὲ τὸν Ἄ λ β ρ α ν ο ν.

Σὰς εἶπε διὰ τὸν Ἀρθούρον Πῦμ καὶ διὰ τὸν Δίρκ Πέτερς;

Μοῦ εἶπεν ὅτι τοὺς ἐγνώρισε πολὺ.

Σὰς ἠρώτησε τί ἀπέριναν;

Ἐννοεῖται; τοῦ εἶπα ὅτι ἀπέθανεν ὁ Ἀρθούρος Πῦμ, τὸν ὁποῖον ἐθεώρει ὡς ἓνα τολμηρότατον καὶ ριψοκίνδυνον ἀνθρώπον... ἰκανὸν καὶ διὰ τὰς παρβολωτέρας ἐπιχειρήσεις.

Ὡς τρελὸν... δὲν ἔλεγε κάλλιτερα τρελὸν, καὶ ἐπικίνδυνον μάλιστα; Μήπως αὐτὸς δὲν παρέσυρε τὸν δυστυχῆ ἀδελφόν μου εἰς τὸ ὀλέθριον ἐκεῖνο ταξίδιον;

Αὐτὸ ἐξάγεται τούλάχιστον ἀπὸ τὴν διήγησίν του... Ὁ Γκλάς ἐγνώρισεν ἐπίσης καὶ τὸν ὑποπλοίαρχον τῆς Γ' ἀ ν α ς... τὸν Πάττερσον.

Λαμπρὸς ναυτικός, κύριε Ζώρλιγκ, κάλλιστος ἀνθρώπος... ἀνοικτόκαρδος καὶ πολὺ θαρραλέος... Μόνον φίλους εἶχεν ὁ Πάττερσον; ἦτο δὲ ἀφωσιωμένος ψυχῆ τε καὶ σώματι εἰς τὸν ἀδελφόν μου...

Ὅπως καὶ ὁ Τζέμ Βέστ εἰς σὰς, πλοίαρχε.

Ἄχ, διατὶ νὰ μὴ εὐρωμεν τὸν Πάττερσον ζωντανὸν ἐπάνω εἰς ἐκεῖνον τὸν πάγον; εἶπε στεναζῶν ὁ πλοίαρχος.

Ἡ παρουσία του θὰ σας ἦτο χρησιμωτάτη, διὰ τὴν ἐπιχείρησιν, τὴν ὁποῖαν ἐσχεδιάζετε, παρετήρησα.

Βεβαίως, κύριε Ζώρλιγκ, ἀπήντησεν ὁ Λάν Γκὺ... Ὁ Γκλάς ἤξεύρει ποῦ εὕρισκονται τώρα οἱ ναυαγοὶ τῆς Γ' ἀ ν α ς;

Τοῦ το εἶπα, κύριε πλοίαρχε, καθὼς καὶ ὅλα, ὅσα εἶθε ἀποφασισμένως νὰ πράξετε ὑπὲρ τῆς σωτηρίας των.

["Ἔπεται συνέχεια"]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΜΙΑ ΕΚΑΤΟΝΤΑΕΤΗΡΙΣ

Ἀγαπητοί μου,

HN 8 Ἀπριλίου συνεπληρώθησαν ἑκατὸν ἔτη ἀπὸ τῆς γεννήσεως, ἢ μᾶλλον ἀπὸ τῆς βαπτίσεως, διότι ἡ χρονολογία τῆς πρώτης δὲν εἶνε ἀκριβῶς γνωστῆ, — τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ ποιητοῦ Διογυσιόου Σολωμοῦ.

Ἡ ἡμέρα αὕτη ἐπρόκειτο νὰ ἐορτασθῆ ἐπισημότατα. Ἐπιτροπῆ, ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις ἐγκριτοτέρων συγγραφῶν καὶ ποιητῶν, εἶχεν ἀποφασίσῃ νἀνεγείρῃ διὰ πανελληνίου ἐράνου τὴν προτομὴν τοῦ Σολωμοῦ, νὰ κἀμηνεάν ἐκδοσὶν τῶν ἔργων του, νὰ δώσῃ σειρὰν ἐορτῶν φιλολογικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν. Καὶ εἰς τὴν Ζάκυνθον, τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα τοῦ ποιητοῦ, ἐπρόκειτο ἐπίσης νὰ ἐορτασθῇ πανδημῶς ἡ ἐκατονταετηρίς. Ἀλλ' αἱ ἐθνικαὶ περιστάσεις ἐμκαταίωσαν τὰ ὠραία ταῦτα σχέδια, καὶ ὁ ἐπίσημος πανηγυρισμὸς τῆς ἐνδόξου ἡμέρας, ἡ ὁποία ἐχάρισεν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν μέγιστον τῶν ποιητῶν τῆς ἀνεβλήθη ἐπ' ἄοριστον.

Ἀλλὰ τοῦτο δὲν μας ἐμποδίζει νὰ τὴν ἐορτάσωμεν ἀνεπισημῶς καὶ ἰδιαιτέρως. Ἀρκεῖ νὰ ἐνθυμηθῶμεν, ὅτι αὐτὰς τὰς ἡμέρας συνεπληρώθη ἡ Ἐκατονταετηρίς, ἀρκεῖ νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς εὐκαιρίας διὰ νὰ γνωρίσωμεν ὀλίγον τὸν ποιητὴν καὶ τὸ ἔργον του, ἀρκεῖ νἀποτίσωμεν καὶ ἡμεῖς ἔνδοξόν τιμὴν τὸν φῶρον τῆς λατρείας τὸν ὀφειλόμενον εἰς τὴν μνήμην του, — καὶ ἰδοὺ ὁ πανηγυρισμὸς μας ἔγινεν ἀδύνατος καὶ σεμνὸς καὶ ἐγκάρδιος, ὅπως θὰ τον ἐπροτίμα ἴσως καὶ αὐτὸς ὁ Ποιητὴς, ὁ καθ' ὅλην αὐτοῦ τὴν ζωὴν ἀπαστραφεὶς τὰς μεταίτας πομπὰς καὶ τὰς ἐπιδείξεις, ὁ σύντροφόν ἔχων τὴν μετριόφροσύνην, ἢ ὁποῖα συνοδεύει πάντοτε τὴν ἀληθῆ ἀξίαν!

Βεβαίως δὲν ἀκούετε διὰ πρώτην φορὰν τὸ ὄνομα τοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ. Μολονότι τὰ ἔργα του δὲν εἶνε ἀκόμη ὅσον ἔπρεπε κοινὰ καὶ διαδεδομένα, οὔτε ἡ μεγάλη των ἀξία εἰς τὸν πολὺν κόσμον γνωστῆ, εἶνε ἀδύνατον ὅμως νὰ μὴ γνωρίζετε τούλάχιστον, ὅτι ὁ Σολωμὸς εἶνε ὁ ποιητὴς τοῦ Ὑ μ ν ο υ εἰ ς τ ῆ ν Ἑ λ ε υ θ ε ρ ῖ α ν, αἱ δύο πρώται στροφῆι τοῦ ὁποῖου, (ἀπὸ τὸ

«Σὲ γνωρίζω ἀπὸ τὴν κόψι» ἕως τὸ «Χαῖρε, ὦ, χαῖρε, Ἐλευθεριά!») τονομένα ἀπὸ τὸν ἐξοχώτερον τῶν ἐλλήνων μουσικῶν, ἀπὸ τὸν κεκρυφαῖον Νικόλαον Μάντζαρων, ἀποτελοῦν ἤδη τὸν ἐπίσημον ἐθνικὸν ὕμνον τῆς Ἑλλάδος καὶ φέρονται εἰς ὄλων τὰ στόματα. Ἀλλ' ὅτι ἴσως δὲν σας ἐδόθη ἕως τώρα ἀφορμὴ νὰ μάθετε, εἶνε ἡ ἀξία τοῦ ποιηματος τούτου. Δὲν σημαίνει τίποτε, ἂν ἐτονίσθῃ, ἂν ἐπισημοποιηθῇ καὶ ἂν ψάλλεται. Τούτο δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἀξίαν του, οὔτε εἶνε γνώρισμα αὐτῆς. Ὑπάρχουν καὶ πολλὰ ἄλλα ποιήματα, τὰ ὁποῖα εἶνε ἐπίσης τονισμένα καὶ ἐπίσης γνωστὰ καὶ δημοτικά. Ἀλλὰ κανέν, κανέν ἐξ αὐτῶν δὲν ἔχει τὴν ἀξίαν τοῦ Ὑ μ ν ο υ εἰ ς τ ῆ ν Ἑ λ ε υ θ ε ρ ῖ α ν. Ὁ Ὑμνος οὗτος δὲν εἶνε μόνον τὸ ἀνώτερον ποιητικὸν ἔργον τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος, ἀλλὰ εἰμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ, ὅτι ἀποτελεῖ συνέχειαν τῶν ἀθανάτων ἐκείνων ἔργων, διὰ τῶν ὁποίων ἐδόξασαν διὰ παντός τὴν πατρίδα μας οἱ ἀρχαῖοι αὐτῆς ποιηταὶ καὶ καλλιτέχναι. Εἰς τὴν παγκόσμιον φιλολογίαν ὁ Ὑμνος τοῦ Σολωμοῦ κατέχει ἐπιφανῆ θέσιν, καὶ μεταφρασθεὶς εἰς πολλὰς εὐρωπαϊκάς γλώσσας, ἐθαυμάσθη ὑπὸ μέγιστον ποιητῶν καὶ κριτικῶν. «Εἰς κανέν ἔθνος, καὶ εἰς καμμίαν ἐποχὴν, ἡ Ἐλευθερία δὲν εὐρεν ἀξιώτερον ψάλλον!» εἶπε περὶ τοῦ Ὑμνου ὁ πολὺς ἱστορικὸς Σπυρίδων Τρικoupῆς καὶ τὴν γνώμην ταύτην ἐφάνησαν συμμεριζόμενοι οἱ ἐπιφανέστεροι ἄνδρες τῆς ἐποχῆς, Ἕλληνας καὶ ξένοι, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αὐτὸς ὁ μέγας Γκαίτε.

Οὕτως ἔπρεπε νὰ εἶνε! Κανεὶς δὲν ἠγάπησε τὴν Ἐλευθερίαν περισσότερον ἀπὸ τὸν Ἕλληνα, κανεὶς δὲν ἠγωνίσθη, κανεὶς δὲν ὑπέστη τόσας θυσίας ὑπὲρ αὐτῆς. Ἕλλην λοιπὸν ἔπρεπε νὰ εἶνε καὶ ὁ ποιητὴς, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν ἐψάλλε κάλλιτερα ἀπὸ ὅλους τοὺς ποιητὰς τοῦ κόσμου. Μέγας ποιητὴς εἶνε ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται βαθύτερον ὅτι αἰσθάνονται οἱ περὶ αὐτὸν ἄνθρωποι, καὶ ὁ ὁποῖος τὰ ἐκφράζει κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε ὁ ἀναγινώσκων τὸ ποίημά του, νὰ εὕρισκῃ εἰς αὐτὸ τὴν ἠγῶ τῶν αἰσθημάτων του, τὴν ἴδιαν τὴν ψυχὴν. Ὁ Σολωμὸς εἶχεν ἐκ φύσεως τὴν μεγάλην ταύτην δύναμιν.

Ἀλλὰ τὸν ἀνεδειξεν ἀκόμη περισσότερον ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποῖαν ἔζησεν. Ἦτο ἡ ἐνδοξὸς ἐκείνη ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποῖαν οἱ Ἕλληνας ἀνεπλήθησαν ἀπὸ τόσῃν ἀγάπῃν πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν, ὥστε κατέπληξαν καὶ πάλιν τὸν κόσμον μετὰ τὰ ἡρώικα των κατορθώματα καὶ ἔστησαν τρόπαια ἐφ'αμίλλα τῶν Σαλαμίνων καὶ τῶν Μαραθῶνων. Οἱ ἀγωνεσ οὔτοι ἐνέπνευσαν εἰς τὸν Σολωμὸν τὸν Ὑμνον. Ἀπήχησε διὰ τῶν στίχων του

τὸ αἶσθημα, τὸ ὁποῖον ἐβασίλευε τότε: τὴν πρὸς τὴν Ἐλευθερίαν ἀγάπην οἱ τότε τῆς θείας του λύρας συνώδευσαν ὡς ἐπινίκεια τὸν ἀλαλαγμὸν τοῦ πολέμου καὶ ὅσην ἀρετὴν ἐδειξαν οἱ πολεμισταί, τόσῃν τέχνῃν ἐδειξε καὶ ὁ ποιητὴς, ὁ ὑμνήσας τοὺς ἄλλους των. Διὰ τοῦτο θὰ ζῆσῃ ἀθάνατος ὅπως καὶ ἐκεῖνοι διὰ τούτου ὁ Ὑμνος του εἶνε ἀριστούργημα, τὸ ὁποῖον πάντοτε θὰ θαυμάζεται διὰ τούτου ὁ Σολωμὸς ἀνεδείχθη ὀχι μόνον ὁ μέγιστος, ἀλλὰ καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸς ποιητὴς τῆς Ἑλλάδος.

Ἀλλ' εἰς μίαν μόνον ἐπιστολήν δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ σας εἴπω, ὅσα πρέπει νὰ μάθετε περὶ τοῦ Σολωμοῦ. Σὰς ἀφίνω λοιπὸν πρὶν ἐξαντλήσω τὸ θέμα, μὲ τὴν ὑπόσχεσιν ὅτι θὰ ἐπανέλθω τὴν προσεχῆ φορὰν.

Σὰς ἀσπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

Ο ΚΥΡ-ΜΑΤΟΚΛΕΙΣΤΗΣ

[Συνέχεια ἴδε σελ. 110].

Πέμπτη.

«Πρόσεξε καλά», εἶπεν ὁ Ματοκλείστης «ἀλλὰ μὴ φοβῶσαι καθόλου! Νά, κύτταξε ἓνα μικρὸ ποντικάκι!» Καὶ ἄνοιξε τὸ χεῖρ του καὶ του ἐδειξε ἓνα κομψὸ ζῖον. «Θέλει νὰ σε προσκαλέσῃ ἔστην γάμω αὕτη τὴ νύχτα, εἶνε ἐδῶ δύο ποντικάκια, τὰ ὁποῖα θέλουν νὰ ἔλθουν εἰς γάμον. Κατοικοῦν κάτω ἀπὸ τὸ πάτωμα, ἔστης μαμμᾶς τὸν μπουφέ φάινεται νὰ εἶνε ὠραία ἢ αὐτὸ τὸ μέρος!»

«Καὶ πῶς θὰ μ' ἐπερᾶσω νὰ περάσω ἀπὸ τὴν τρυπίτσα τους εἰς τὸ πάτωμα;» ἐρώτησε ὁ Παυλάκης.

«Αὕτη εἶνε δικὴ μου δουλειὰ» ἀποκρίθηκε ὁ Ματοκλείστης, «θὰ γίνῃς μικρὸς-μικρὸς!» καὶ τί παράξενον! τὸν ἄγγιξε μὲ τὴ μαγικὴ πιτυσλήθρα, καὶ ἀμέσως ἐξάρωσε, ἐξάρωσε, καὶ ἔστη τέλος δὲν ἦταν μεγλήτερος ἀπὸ ἓνα δάκτυλο. «Δανείσου τώρα τὰ φορέματα τοῦ μολυβέντου στρατιώτου, θὰ σου ἔρχωνται τώρα ἔστην συναναστροφή, βλέπεις, κάνε μεγάλη ἐντύπωσι ἢ στρατιωτικὴ στολή!»

«Ποὺ καλά!» εἶπεν ὁ Παυλάκης καὶ ἀμέσως εὐρέθηκε ντυμένος ἔσταν τὸν κομψότερον στρατιώτην.

«Παρακαλῶ, καθήσετε ἔστη δακτυλήθρα τῆς μαμμᾶς σας, καὶ θὰ λάθω τὴν τιμὴν νὰ σας τραβήξω» τοῦ εἶπεν ἡ ποντικίνα.

«ὦ, καλὲ τί λέτε, σεὶς μόνη σας, δεσποινίς; ἐφώναζεν ὁ Παυλάκης ἐκάθησεν ὅμως εἰς τὴν δακτυλήθραν, καὶ ἔτσι ἐπῆγαν εἰς τὸν ποντικὸ γάμον.

Πρῶτα-πρῶτα ἐπέρασεν ἀπὸ ἓνα μικρὸν πέρασμα κάτω ἀπὸ τὸ πάτωμα, ποῦ ἦταν ἀρκετὰ ψηλὸν γιὰ τὴ δακτυλήθρα.

«Δέν βγαίνει ώρα μωριαδά εδώ ;»
 έρώτησε ο ποντικός. «Τό πάσμα' δλο
 είναι άλειμμένο με ζύγχι. Λεπτότερη
 μωριαδά δέν γίνεται !»

Εμπήσαν τέλος 'ετή σάλα του γά-
 μου' δεξιά έστέκονταν αϊ δεσποινίδες
 ποντικίνες και έψιθούριζαν και κρυφάμι-
 λούσαν, σαν τες καλλιτέρες φίλες. Ά-
 ριστερα έστεκαν οι καθαλιέροι ποντικοί
 και έστριβαν τό μουστάκι τους.

'Στή μέση έστεκε τό νυφικό ζευγάρι
 μέσα 'ς ένα σακαμμένο φλοιδι τυριού.

'Ολοένα περισσότεροι προσκεκλημέ-
 νοι έφθναν, ώστε εκόντευαν πλέον
 να πατή ό ένας ποντικός τόν άλλον
 και τό νέον άνδρόγυνον έστάθηκε 'ετή
 μέση τής πόρτας, για να μήν αφήση
 κανένα πλέον ούτε να μπή, ούτε να
 βγή.

Και ή σάλα ήτο άλειμμένη με ζύγχι,
 αυτός ήταν όλος ό στολισμός. Άλλά
 για ύστερα έφεραν ένα μπιζέλι, όπου
 ένας ποντικός τής οικογενείας είχε χα-
 ράξη με δαγκωματιές τό όνομα του άν-
 δρογύνου, μόνο τα πρώτα γράμματα
 δηλαδή, όπως όποτε όμως ήταν κάτι τι
 έκτακτο.

'Ολοι οι ποντικοί είπαν, ότι ό γάμος
 ήταν πρωτοφανής και ή διασκέδασις ώ-
 ραιοτάτη.

Τέλος πάντων έγύρισε πάλι ό Παυ-
 λάκης 'ετό σπίτι του. Η αλήθεια είναι,
 ότι είχαν επισκεφθή μίαν καθως πρέπει
 κοινωνίαν, είχαν όμως άναγκασθή να
 σκύψη και να συρθή, να γίνη μικρός-
 μικρός και να βάλλη μάλιστα και τή
 στολή του μολυβένιου στρατιώτου. . .

(Έπεται συνέχεια.)

(Έκ τών του Άνδερσεν)

N. I. X.

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΙ ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

Ό καλός, παιδάκι μου, Θεός μας
 Έχει 'ετήν καρδιά του καθενός μας
 Ένα λουλουδάκι φυτεμένο
 Μαγικό και σπάνιό λουλουδάκι,
 Πούχει μωριαδά, μά και φαρμάκι,
 Και τ'ά δ'ό 'ετα φύλλα του κρυμμένα.

Αν μ' αγάπη πάντα τό φροντίζης,
 Τ'ά μικρά τ'ά φύλλα του αν ποτίζης
 Μ' αίμα, με ιδρώτα, με θύσια,
 Τότε όσοσερό προκόβει, άθιζεί
 Κι' όλη τήν καρδιά μας τήν γεμίζει
 Με μιά μωριαδά ούράνια, θεία

Μ' αν και λίγο μόνο τ' αμελήσης
 Μόνο μιά στιγμή δέν το ποτίσης,
 Γέρνει τότε κίτρινο και κλαίει,
 Κ'εί πικρό φαρμάκι τότε στάζει
 Κι' όλη τήν καρδιά μας τήν σπαράζει
 Και βαθεία τ'ά σπλάχνα τής τ'ά καίει

Έ, αυτό τό ούράνιο λουλουδάκι
 Λέγεται Σ υ ν ε ι δ η σ ι ς , παιδάκι !

N. I. ΧΑΤΖΙΔΑΚΗΣ

**ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ
 ΡΟΒΙΝΣΩΝΕΣ ΤΟΥ ΒΡΑΧΟΥ**

(Συνέχεια ' ίδε σελ. 107)

Ύστερα ήρχισε να τό κτυπά εις τό
 κεφάλι. Και άμα είδε ότι έξαλίστη και
 έμεινε πλέον ακίνητον, τό έσήκωσε με
 τό ραβδί τής και τό έσφενδόνισε πρὸς τό
 μέρος τής κλίμακος.

'Ο Γιαννάκης, ό όποιος παρηκολού-
 θει με πολύ ενδιαφέρον τ'ά κινήματα τής
 άδελφής του, δέν έπρόφθασε να φυλα-
 χθή, και ό γόγγρος έπεσεν επάνω εις
 τους ώμους του. Τότε ήρχισε να φωνάζη
 δυνατά :

— Έλα ! έλα ! Μηλιά ! θά με φάη !
 βοήθεια !

Η Μηλιά έτρεξε να τον έλευθε-
 ρώση και πρὸ πάντων να τον κάμη να
 σιωπήση.

— Αν άκουσαν τες φωνές σου, Γι-
 αννάκη, είμεθα χαμένοι ! Δέν σου
 είπα ότι οι χωρικοί τώρα θα έρχωνται
 όλω πρὸς τ'ά εδώ ;. Σώπα νακούσω-
 με μήπως μάς μιλήση κανένας !

'Εστάθησαν νακούσουν προσεκτικοί.
 Άλλά φωνή ανθρώπου δέν ήκούσθη.
 Μόνον ό θόρυβος του ανέμου και τών
 κυμάτων διέκοπτε τήν σιωπήν τής πα-
 ραλίας.

'Ο γόγγρος είχε ψοφήση και ή Μη-
 λιά, υπέρφηνη διά τό κατόρθωμά τής,
 άπλωσε τ'ά χέρια τής και τον έμέτρησε.

— Είναι πεύ μακρὸς από μένα, είπε
 πρὸς τόν Γιαννάκην, ό όποιος ακόμη
 δέν είχε συνέλθη από τόν φόβον του.

— Να χαθή τό παληόφειδο πού με
 έτρόμαξε έτσι ! Ούτε να τό βλέπω δέν
 θέλω.

— Άλλ' αυτό βέβαια δέν θά σ' έμπο-
 δίση να τό φάς με τή μεγαλύτερη όρεξι !

— Όχι ! όχι ! Είναι τόσο άσχημο !
 Και φαντάζομαι τί άσχημη γεύσι πού
 θα 'εχη.

— Αυτό θά τό ιδούμε... Και ό γλά-
 ρος θά φάγη από αυτό.

— Άλήθεια, πού είναι ό γλάρος μας ;
 ήρώτησεν ό Γιαννάκης.

— Όπου να είναι, θα έλθη τώρα.

Η Μηλιά έκοψε τ'ά σπ'άραχνα του
 μεγάλου γόγγρου, καθως και τό άχρον
 τής ούρας του, και τα έρριψε. Εξόθς
 τότε έπαρουσιάσθη ό λάρος, έπροχώρη-
 σε κολυμβών από τήν τρύπαν του βρά-
 χου, όπου ήτο κρυμμένος, διεμέλισε τ'ά
 κομμάτια του ψαριού με τό ράμφος του
 και τα κατεβρόχθισε με μεγάλην εύχα-
 ρίστησιν.

— Βλέπεις πώς του άρέσει, Γιαν-
 νάκη ; είπεν ή Μηλιά. "Ετσι θα σου ά-
 ρέση και σενα, σου τό ύπόσχομαι !

Ένθ' τ'ά παιδια συνωμίλουν τοιουτο-
 τρόπως, ή θάλασσα έξηκολούθει ναπο-
 ύρεται.

— Είς τό καλό, κυρία θάλασσα ! εί-
 πεν ό μικρός γελῶν. "Όταν θα γυρίσης,
 σε παρακαλώ πολύ να μας φέρης κάτι
 τί... Θα μας κάμη μεγάλην χαριν, κυ-
 ρία θάλασσα ! "Α, δέν ήξεύρεις τί εμ-
 μορφο πράγμα που είναι νάνοιγη κανείς
 κουτιά και σακκιά γεμάτα.

— Μού φαίνεται ότι θα 'εχη και άλλα
 ψάρια 'ετήν καλαμωτή, είπεν ή Μηλιά.
 Νά, τώρα σε λιγάκι θα φύγη όλο τό
 νερό και θα ιδούμε. Ό γλάρος πλησιάζει
 ... καλό σημάδι αυτό. Στοιχηματί-
 ζω πως δέν μας φοβάται πειά και πως
 θα έλθη να μας γυρέψη τό μερδικό του.

"Αν ήμπορούσαμε να τον πιάσουμε, θα
 του έδνα τή σπασμένη του φτερούγα...
 έτσι θα έγιατρεύετο πειδ γρήγορα και
 δέν θα έσύρετο κατά γής. Κούτταξέ τον
 εκεί, πώς τρέχει 'ετήν καλαμωτή και
 πώς κτυπά με τή μύτη του !. Καλέ τί
 να τρώγη ; "Α, γαρίδες ! . . να τες !
 Τής βλέπεις πώς ηηδύν ; . . Πάμε
 γρήγορα ! γιατί αυτός ό λαίμαργος δέν
 θα μας αφήση τίποτα !

Η Μηλιά κατέθη και έπροχώρησε
 πρὸς τήν καλαμωτήν. Ύπηρχον εκεί
 πληθος γαρίδες και κάτι μεγάλοι καρ-
 κίνοι, οι όποιοι έφευγαν, περιπατούντες
 λοξά με πολύ κωμικόν τρόπον.

— Έλα, Γιαννάκη, φέρε τώρα τό
 σακκί, να τα μαζέψουμε ! Τί πληθος !
 Δόξα σοι ό Θεός ! Βέβαια δέν θα πε-
 θάνουμε τής πείνας αυτές τες ημέρες !
 "Ω ! να και μιά μεγάλη γλώσσα ! να
 και ένα ώραίο λυθρίνι ! Τί καλά !

Ένθ' έρριπτον τ'ά ψάρια και τής γαρί-
 δες εις τόν σάκκον, τ'ά παιδια είδαν τόν
 λάρον, ό όποιος έτρεξε και εκρύφθη εις
 μίαν τρύπαν πλησίον του βράχου. Ούτε
 ή Μηλιά ούτε ό Γιαννάκης δέν την εί-
 χαν παρατηρήση, διότι μερικά πέτρα
 έσκέπαζαν κάπως τό μέρος εκείνο. Έ-
 πeita ή τρύπα ήτο πολύ σκοτεινή, ώ-
 στε δέν ήτο δυνατόν να εισέλθουν τ'ά
 παιδια.

— Τί γυρεύει ό γλάρος μέσα 'ς εκεί-
 νη τή μικρούτσικη σπηλιά ; ήρώτησεν ό
 Γιαννάκης.

— Στάσου ! θά σηκώσω τό μανίκι μου
 και θα γώσω τό χέρι μου για να ιδω τί
 είναι, είπεν ή Μηλιά.

"Εχωσε τότε εις τήν τρύπαν όλον
 τής σχεδόν τό χέρι και τό απέσυρε
 πάλιν γεμάτον γαρίδες.

— Κι' άλλες γαρίδες ! έφώναξε πε-
 ριχαρής. Και αυτές είναι ακόμη ωραιό-
 τερες !

Ό Γιαννάκης ήνοιξε τόν σάκκον και
 τας έρριψε μέσα.

Άλλά καθως ή Μηλιά έχωσε πάλιν
 τό χέρι τής, και τώρα ακόμη βαθύτερα
 μέσα εις τήν τρύπαν, ήσθάνθη έξαφνα,
 εις τήν άκρη-άκρη του δακτύλου τής,
 ένα πράγμα τό όποιον μόλις τό έσάλεινε
 όλίγον, και τό όποιον έφαινετο σκεπα-

σμένον από άμμον... "Ητο αδύνατον να
 το πιάση . . . δέν έφθανε . . . έπειτα, τί
 άσχημη μωριαδά που έξγαλινεν από τήν
 τρύπαν ! . . . Πρέπει να ύπηρχον εκεί
 μέσα σάπια ψάρια, και αυτό εξηγούσε
 τό πληθος τών κολοθερμένων εκείνων
 γαριδών διότι, ξεύρετε, αϊ δεσποινίδες
 αύται δέν είναι διόλου ακατάδεκτοι και
 με μεγάλην των ευχαρίστησιν τρώγουν τ'ά
 βρωμερά ψάρια... Τ'ά παιδια ήσαν πολύ
 περίεργα να ιδουν τί ύπήρχε μέσα εις
 τήν φυσικήν εκείνην κρύπτην.

— Μηλιά, δειξέ μου λοιπόν τί έπια-
 σες ! έλεγεν ό Γιαννάκης.

— Δέν έπιασα τίποτε . . . δέν μπορώ
 να τό πιάσω !

Και ή Μηλιά έχωσε τόσο βαθεία τό
 χέρι τής, ώστε τό μάγουλό τής εκόλ-
 λησε πλέον επάνω εις τόν βράχον. Πε-
 ρισσότερον δέν έφθανε.

— Μά τί σου φαίνεται να είναι ;

— Ξεύρω κ' έγώ ; "Ενα πράγμα
 σκληρό.

— Μήπως είναι κανένας άσταχός ;
 — "Α, μπά ! σαν κουτί φαίνεται.
 — Κουτί ; ! Τί λές ! Για πιάσε τό
 λοιπόν !

— "Αδύνατον ! Μόνον με τήν άκρη
 τών δακτύλων μου τό φθάνω . . .

— Πώς θα κάμουμε λοιπόν ; Δέν
 μπορούμε να τό αφήσουμε έτσι.

— Έγώ δέν μπορώ πειά. Νά, μού
 επόνεσε ό ώμός μου... Άλλά δέν είναι
 φόβος να μας φύγη από εδώ μέσα. Έ-
 χουμε καιρό να σκεφθούμε με τί τρόπο
 θα τό πιάσουμε.

Ό Γιαννάκης έπήρε τήν απόφασίν
 του, ότι δέν θα έβλεπε εκείνην τήν ή-
 μέραν τό κουτί, και ό νοός του έδόθη
 άλλου. "Επαιξε, επήδησε, εκυνήγησε
 τήν αδελφήν του, και άφ' ου εκουρά-
 σθη αρκετά, ανέβη εις τό σπήλαιον με
 τήν Μηλιάν, ή όποία θα έμαγειρεύει
 δια τό βράδυ, ένθ' εκείνος θα εδιάβαζε
 τό μάθημά του.

Τήν άλλην ήμέραν έξύπνησαν με τήν

ελπίδα ότι θα έβρισκαν πολλά και διά-
 φορα πράγματα—όώρα τής θαλάσσης,
 —και πρὸ πάντων ότι θα κατόρθωναν
 να βγάλουν από τήν τρύπαν τό μυστη-
 ριώδες εκείνο πράγμα, τό όποιον τούς
 είχε βάλλη εις μεγάλην περιέργειαν.

Μόλις επρόβαλαν εις τόν έξώστην,
 είδαν ένα μικρό βαρελάκι επάνω εις ένα
 σωρὸν από φύκη.

— Κι' άλλο εύρημα, Μηλιά ! είπεν
 ό Γιαννάκης. Βλέπω, ότι, με όλες μας
 τες δυστυχίες, έχουμε ακόμη τύχη !.

— Έχε χάρι ! 'ετό πλοίο που έναυά-
 γησε ! είπεν ή Μηλιά. "Ητον από έ-
 κείνα τ'ά μικρούτσικα και εύμορφα βα-
 ποράκια τών πλουσιών, όπου έδέλαμε
 συχνά να περνούν, όταν έψαρεύαμε με
 τόν πατέρα... Τί καθαρά, τί κομψά που
 ήταν ! όλω κυρίες και καλοφορεμένα παι-
 δάκια έσεργιάνιζαν 'ς τό κατάστρωμα...

(Έπεται συνέχεια)

Κατά τό γαλλικόν τής Α. Ζερρεδράν
 ΦΩΚΙΩΝ ΘΑΛΑΡΡΟΣ

Ψηλά 'ετόν λόγγο μίαν αύγή, κοντά 'ς τό κρουνέρι
 επτά-όκτώ βοσκόπουλα, πού πάντα μονιασμένα
 και 'σαν αδέλφια ζούσανε 'ς τής έεοχής τ'ά μέρη,
 ανταμωθήκαν γελαστά κι' άνθοςεφανωμένα.

Και λέει τό μεγαλύτερο : Παιδιά, καλή σας 'μέρα !
 'Ιδέτε πως χοροπηδούν τ' άρνιά μας 'ς τής ραχούλας,
 πως 'πρασινίσαν τ'ά βουνά κ' οι κάμποι πέρα-πέρα
 και άνθίσανε ή μυγδαλιαις και 'μοιάζουν 'σαν νυφούλας.

'Ακουστε πως ή ρεμματιά 'ς τής καλαμιας βοΐζει
 κι' ό μαύρος πετροκόττοφος 'ς τ'ά δάση πως σφυρίζει
 και τό άηδόνι 'ντροπαλό 'ς τού πεύκου τό κλωνάρι
 πως χαϊρετάει τήν άνοιξι, πως κελαϊδει με χάρη.

Κ' εκεί 'ς τού μύλου τή σκεπή, κ' εκεί 'ετή στάνη κάτω
 τό χελιδόνι 'ιδέτε το πως πλέκει τή φωλιά του !
 Ό κόσμος αναστήνεται ! Ω φίλοι, άς φιληθούμε !
 κ' έλάτε να χορέψουμε κ' έλάτε να χαρούμε.

Και χέρι - χέρι πιάνουνται κι' αρχίζουν να χορεύουν
 και τ'ά φιλούν οι ζέφυροι κ' ή αύραις τ'ά χαιδεύουν
 και χύνει μούσους κ' εύωδιες κάθε άγριο λουλουδι,
 όταν 'τραγουδήσαν αυτό τό χαρωπό τραγούδι :

» Καλώς το τό χρυσόφτερο και ώραίο περιστέρι,
 » πού δλόφωτο τό ποθητό μας φέρνει καλοκαιρι.
 » Καλώς τον τόν Άπριλη μας τόν ζηλεμένο μήνα,
 » πού όπου πατεί φυτρώνουνε τριαντάφυλλα και κρίνα

I. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

